

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I EVROPSKE UNIJE O UČEŠĆU REPUBLIKE SRBIJE U PROGRAMU EVROPSKE UNIJE HORIZONT 2020 – OKVIRNOM PROGRAMU ZA ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE (2014-2020)

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Evropske unije o učešću Republike Srbije u programu Evropske unije Horizont 2020 – okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014-2020), koji je potpisan u Briselu, 1. jula 2014. godine, u originalu na srpskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM

između Vlade Republike Srbije i Evropske unije o učešću Republike Srbije u programu Evropske unije Horizont 2020 – okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014-2020)

VLADA REPUBLIKE SRBIJE, u daljem tekstu „Srbija”,

sa jedne strane, i

EVROPSKA KOMISIJA, u daljem tekstu „Komisija”, u ime Evropske unije,

sa druge strane, u daljem tekstu zajedno označeni kao „Strane”

IMAJUĆI U VIDU DA:

- (1) Okviri sporazum između Srbije i Crne Gore i Evropske zajednice o opštim principima učešća Srbije i Crne Gore u programima Zajednice usvojen je 22. novembra 2004.¹ godine, a stupio je na snagu 29. juna 2005. godine (u daljem tekstu „Okvirni sporazum”), ostavljajući nadležnim vlastima u Srbiji i Komisiji da u Memorandumu o razumevanju² odrede posebne načine i uslove učešća u svakom pojedinačnom programu.
- (2) Okviri sporazum predstavlja sastavni deo Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Srbije sa jedne strane i Evropske zajednice i njenih zemalja članica sa druge strane (u daljem tekstu SSP), koji je potpisan 29. aprila 2009. godine, a stupio na snagu 1. septembra 2013.³ godine.

¹ OJ L 192, str.28 od 22/07/2005

² Ovaj međunarodni sporazum ima istu pravnu snagu i dejstva kao i Memorandum o razumevanju naveden u Okvirnom sporazumu

³ Sporazum o pridruživanju i stabilizaciji koji je stupio na snagu 1.9.2013. (OJ L 278, 18.10.2013., str.16)

- (3) Novi program Evropske unije za istraživanje i inovacije „Horizont 2020 – Okvirni program za istraživanje i inovacije” (2014-2020) uspostavljen je Regulativom br. 1291/2013 Evropskog parlamenta i Saveta⁴.
- (4) Horizont 2020 ima za cilj da pruži doprinos uspostavljanju Evropskog istraživačkog prostora i Unije inovacija.
- (5) U skladu sa članom 7 Regulative (EU) br. 1291/2013, o pridruživanju programu Horizont 2020, posebni načini i uslovi učestvovanja, uključujući i finansijski doprinos, koji treba da bude zasnovan na bruto domaćem proizvodu pridružene države, biće utvrđeni međunarodnim sporazumom između Evropske unije i pridružene države.

POSTIGLE SU SLEDEĆI SPORAZUM:

Član 1.

Opšte odredbe – Program

Srbija će učestvovati kao pridružena država u „Programu”, koji sadrži:

Regulativu (EU) br. 1291/2013, kojom se uspostavlja „Horizont 2020 - Okvirni program za istraživanje i inovacije” (2014-2020)⁵;

Regulativu (EU) br. 1290/2013 Evropskog parlamenta i Saveta od 11. decembra 2013.⁶ godine, kojom se postavljaju pravila za učestvovanje i diseminaciju u „Horizont 2020 - Okvirnom programu za istraživanje i inovacije” (2014-2020) i ukidajuću Regulativu (EC) br. 1906/2006, uključujući delegirane pravne akte i sva pravila koja iz njih proističu;

Direktivu br. 2013/743/EU Saveta, kojom se uspostavlja Poseban program za sprovođenje programa Horizont 2020⁷ i sva druga pravila koja se odnose na sprovođenje programa Horizont 2020.

Regulativa br. 294/2008/EC Evropskog parlamenta i Saveta, izmenjena Regulativom (EU) br.1292/2013 Evropskog parlamenta i Saveta, kojom se uspostavlja Evropski institut za inovacije i tehnologiju, primenjivaće se i na učešće subjekata iz Srbije u Zajednicama znanja i inovacija⁸.

Član 2.

Način i uslovi učešća u Programu

1. Srbija će učestvovati u aktivnostima Programa u saglasnosti sa ciljevima, kriterijumima i procedurama utvrđenim u Programu i na način i pod uslovima navedenim u ovom Sporazumu i njegovim aneksima.

---

⁴ Uredba 1291/2013 (EU) Evropskog parlamenta i Saveta kojom se uspostavlja Horizont 2020 – Okvirni program za istraživanje i inovacije (2014-2020) i ukidajuća Odluka br. 1982/2006/EC (OJ L 347, str. 104., 20.12.2013)

⁵ Uredba EU Evropskog parlamenta i Saveta kojom se uspostavlja Horizont 2020 – Okvirni program za istraživanje i inovacije (2014-2020) (OJ L347, 20.12.2013, str. 104).

⁶ Uredba Evropskog parlamenta i Saveta kojom se postavljaju pravila za učešće i diseminaciju u programu Horizont 2020 (OJ L347)

⁷ Odluka Saveta kojom se uspostavlja Poseban program (OJ L347 20.12.2013. str. 965) br. 2013/743/EU

⁸ Uredba (EU) br.1292/2013 Evropskog parlamenta i Saveta od 11. decembra 2013 kojim se menja Uredba (EC) br. 294/2008 kojom se uspostavlja Evropski institut za inovacije i tehnologiju (OJ L347, 20.12.2013, str. 174)

2. Pravni subjekti osnovani u Srbiji učestvovali će u indirektnim akcijama Programa pod istim uslovima koji se primenjuju na pravne subjekte u zemljama članicama Evropske unije, u skladu sa načinom i uslovima utvrđenim ili navedenim u ovom Sporazumu.
3. Subjekti iz Srbije će učestvovati u direktnim akcijama Objedinjenog istraživačkog centra (Joint Research Center) Programa pod istim uslovima koji se primenjuju na pravne subjekte u zemljama članicama Evropske unije.
4. Pravni subjekti osnovani u Srbiji učestvovali će u aktivnostima Zajednica znanja i inovacija.
5. U slučaju da Evropska unija donese odredbe za sprovođenje članova 185 i 187 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, Srbija će imati pravo da učestvuje u pravnim strukturama stvorenim prema ovim odredbama, u saglasnosti sa odlukama i uredbama koje jesu ili će biti usvojene radi uspostavljanja ovih pravnih struktura.
6. Da bi učestvovala u Programu, Srbija će uplaćivati finansijski doprinos u opšti budžet Evropske unije u skladu sa članom 3 ovog Sporazuma i Aneksom II.
7. Predstavnici Srbije će imati pravo da učestvuju, kao posmatrači, u odborima zaduženim za praćenje sprovođenja Programa za koje Srbija daje finansijski doprinos i za teme koje su od interesa za Srbiju.
Ovi odbori će se sastajati bez prisustva predstavnika Srbije za vreme glasanja. Srbija će biti obavještena o rezultatu.
Učešće kako je opisano u ovom paragrafu imaće isti oblik, uključujući i procedure za prijem informacija i dokumentacije, kao i onaj koji se primenjuje na predstavnike zemalja članica Evropske unije.
8. Predstavnici Srbije će učestvovati kao posmatrači u Savetu guvernera Objedinjenog istraživačkog centra. Učešće kako je opisano u ovom paragrafu imaće isti oblik, uključujući i procedure za prijem informacija i dokumentacije, kao i onaj koji važi za predstavnike zemalja članica Evropske unije.
9. Jedan od zvaničnih jezika Evropske unije, u ovom slučaju engleski, korišćen se u procedurama vezanim za zahteve, sporazume o bespovratnim sredstvima i izveštaje, kao i u drugim pravnim i administrativnim aspektima Programa.
10. Putni i drugi troškovi predstavnika i stručnjaka iz Srbije koji su nastali u svrhu učestvovanja kao posmatrača u radu odbora navedenih u članu 10.1 Direktive br. 743/2013/EU kojom se uspostavlja Poseban program za sprovođenje Horizont 2020, ili drugih sastanaka u vezi sa sprovođenjem Programa, biće nadoknađeni od strane Komisije na istoj osnovi i u skladu sa procedurama trenutno na snazi za predstavnike zemalja članica Evropske unije.

Član 3.

Finansijski doprinos

1. Srbija će za svaku godinu učešća u Programu uplaćivati finansijski doprinos u opšti budžet Evropske unije.
Finansijski doprinos Srbije će svake godine biti dodavan iznosu koji je u opštem budžetu Evropske unije radi ispunjavanja finansijskih obaveza nastalih iz različitih oblika mera koje su potrebne za sprovođenje, upravljanje i odvijanje Programa.
2. Deo finansijskog doprinosa Srbije može biti finansiran uz pomoć odgovarajućih instrumenata Evropske unije za pružanje spoljne pomoći, ako Srbija to zatraži.

3. Pravila koja uređuju finansijski doprinos Srbije izložena su u Aneksu II ovog Sporazuma.

Član 4.

Izveštavanje i evaluacija

1. Bez povrede nadležnosti Komisije i Suda revizora Evropske unije u smislu praćenja i evaluacije Programa, učešće Srbije u Programu biće stalno praćeno na partnerskoj osnovi koja uključuje Komisiju i Srbiju.
2. Pravila u vezi sa finansijskom kontrolom, povraćajem sredstava i drugim antikorupcijskim merama izložena su u Aneksu III ovog Sporazuma.
3. Srbija će Komisiji podnositi odgovarajuće izveštaje u svrhu evaluacije njenog učešća u Programu i diskusijama u Zajedničkom odboru koji će biti uspostavljen prema ovom Sporazumu.

Član 5.

Odbor Srbija - EU za istraživanje i inovacije

1. Prema ovom Sporazumu, biće formiran Odbor pod nazivom „Odbor Srbije i Evropske unije za istraživanja i inovacije”, u daljem tekstu „Zajednički odbor”.
2. Funkcije Zajedničkog odbora će obuhvatati:
  - Obezbeđenje pregleda i evaluacije sprovođenja ovog Sporazuma;
  - Ispitivanje svih mera namenjenih unapređenju i razvoju saradnje.
3. Rad Zajedničkog odbora biće komplementaran i usklađen sa radom drugih relevantnih odbora i tela formiranih na osnovu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zaključenog između Evropske unije i Srbije.
4. Zajednički odbor će se sastajati na zahtev bilo koje od Strana. Odbor će usvojiti sopstveni poslovnik o radu.
5. Zajednički odbor će biti sastavljen od predstavnika Srbije i Evropske unije.

Član 6.

Stupanje na snagu

Ovaj Sporazum stupa na snagu kada Srbija obavesti Komisiju da su svi neophodni uslovi, predviđeni nacionalnim propisima Srbije za stupanje na snagu ispunjeni.

Član 7.

Završne odredbe

1. Ovaj Sporazum će se privremeno primenjivati od dana potpisivanja. Važiće od 1. januara 2014. godine i za sve vreme trajanja Programa.
2. Svaka od Strana može raskinuti ovaj Sporazum u bilo kom trenutku tokom trajanja Programa pismenim obaveštenjem o nameri da prekine učešće u Programu.

U skladu sa odredbama ovog Sporazuma, raskid Sporazuma stupa na snagu tri kalendarska meseca nakon datuma kada pismeno obaveštenje stigne na adresu primaoca.

Završetak odnosno prekid Sporazuma neće imati uticaj na sledeće:

(a) bilo koje projekte ili aktivnosti koji su u toku;

(b) sprovođenje bilo kakvih ugovornih aranžmana koji se odnose na projekte i aktivnosti kako je navedeno u tački 2 (a) u prethodnom tekstu.

U slučaju prekida Sporazuma, Evropska unija će nadoknaditi Srbiji deo njenog doprinosa opštem budžetu Evropske unije koji usled prekida neće biti utrošen.

3. Aneksi predstavljaju integralan deo ovog Sporazuma.
4. Ovaj Sporazum se može izmeniti samo pismenim putem uz saglasnost obeju Strana.
5. Pridruživanje Srbije narednim okvirnim programima Evropske unije za istraživanje i inovacije, ako Srbija to zatraži, biće predmet novog Sporazuma koji će biti sklopljen između Strana.

Zaključen u Briselu, 1. jula 2014. godine, u dva originalna primerka, na srpskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako autentična.

Za Vladu Republike Srbije

Za Komisiju
u ime Evropske unije

dr Srđan Verbić
Ministar prosvete, nauke i
tehnološkog razvoja

Robert-Jan Smit
Generalni direktor za istraživanje
i inovacije Evropske komisije

Aneks I

Načini i uslovi učešća pravnih subjekata iz Srbije u Programu

1. Za potrebe učešća Srbije u Programu, pravni subjekt iz Srbije biće definisan kao svako fizičko lice ili pravno lice osnovano u Srbiji u skladu sa nacionalnim zakonima, koje poseduje pravnu ličnost i koje postupajući u sopstveno ime može da uživa prava i preuzima obaveze. U slučaju fizičkih lica, smatraće se da se sve reference na osnivanje odnose na mesto stanovanja.

2. Učešće pravnih subjekata iz Srbije u Programu odvijaće se u skladu sa uslovima postavljenim za pravne subjekte osnovane u „pridruženoj državi”, kako je navedeno u pravilima učešća.

Pravni subjekti osnovani u Srbiji imaće pravo na pristup finansijskim instrumentima uspostavljenim u okviru Programa Horizont 2020.

Pravni subjekt osnovan u nekoj drugoj državi povezanom sa Programom uživaće ista prava i obaveze prema ovom Sporazumu kao i pravni subjekti osnovani u nekoj od država članica Evropske unije, pod uslovom da je pridružena država u kojoj je pravni subjekt osnovan takođe saglasna da pravnim subjektima iz drugih pridruženih država dodeli ista prava i obaveze.

3. Pravni subjekti iz Srbije biće uzeti u razmatranje ravnopravno sa pravnim subjektima iz Evropske unije u pogledu odabira nezavisnih stručnjaka za pojedinačne zadatke, pod uslovima predviđenim u pravilima učešća.

4. Strane se obavezuju da će, u okviru postojećih propisa, uložiti maksimalan napor da olakšaju slobodu kretanja i prebivališta naučnika koji učestvuju u aktivnostima u okviru ovog Sporazuma, kao i da olakšaju prekogranično kretanje robe i usluga namenjenih za korišćenje u ovim aktivnostima.

5. Roba i usluge kupljene u Srbiji ili uvezene u Srbiju, koje su delimično ili u potpunosti finansirane na osnovu ugovora o bespovratnim sredstvima odnosno ugovora sklopljenih radi realizacije aktivnosti u okviru ovog Sporazuma, biće izuzete od plaćanja carina, uvoznih dažbina i drugih fiskalnih opterećenja, uključujući i PDV, koja se primenjuju u Srbiji.

Aneks II

Pravila o finansijskom doprinosu Srbije u Programu (2014-2020)

I Obračun finansijskog doprinosa Srbije

1. Finansijski doprinos Srbije u Programu biće obračunavan na godišnjem nivou proporcionalno, i kao dodatak, iznosu budžetskih izdvajanja za implementaciju, upravljanje i funkcionisanje Programa koji je predviđen budžetom Evropske unije za datu godinu.
2. Faktor proporcionalnosti uz pomoć kojeg će biti utvrđen doprinos Srbije određivaće se na osnovu odnosa između bruto domaćeg proizvoda Srbije, obračunatog po tržišnim cenama, i iznosa bruto domaćeg proizvoda, obračunatih po tržišnim cenama, Srbije i zemalja članica Evropske unije. Ovaj odnos biće obračunat na osnovu najnovijih statističkih podataka za datu godinu dobijenih od Statističke kancelarije Evropske zajednice (Eurostat), dostupnih u trenutku pregovaranja ovog Sporazuma (npr. 2011. godina).

Kada faktor proporcionalnosti bude određen za prvu godinu učešća, važiće za sve naredne godine.

3. Da bi se olakšalo učešće Srbije u Programu, njen doprinos u finansijskim godinama biće obračunavan koristeći faktor proporcionalnosti 0.50 po sledećem principu:
  - Finansijska godina 2014: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
  - Finansijska godina 2015: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
  - Finansijska godina 2016: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
  - Finansijska godina 2017: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
  - Finansijska godina 2018: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
  - Finansijska godina 2019: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
  - Finansijska godina 2020: doprinos će se obračunavati u skladu sa paragrafom 1 i na osnovu faktora proporcionalnosti ustanovljenog u skladu sa paragrafom 2, pomnoženog sa 0,50;
4. Posle četiri godine od dana primenjivanja ovog Sporazuma, obe strane će revidirati korekcionni faktor kojim se određuje finansijski doprinos Srbije, na osnovu podataka o učešću Srbije u direktnim i indirektnim aktivnostima ovog programa u periodu od 2014. do 2016. godine.
5. Komisija će Srbiji dostaviti sledeće podatke uz propratni materijal u najkraćem mogućem roku ili najkasnije 1. septembra pred početak svake finansijske godine:
  - Iznose budžetskih izdvajanja navedenih u izveštaju o rashodima za potrebe Programa iz preliminarog nacrtu budžeta Evropske unije;
  - Procenjen iznos doprinosa na osnovu preliminarog nacrtu budžeta, u skladu sa učešćem Srbije u Programu u skladu sa gore navedenim paragrafima 1, 2, 3.

Po usvajanju opšteg budžeta, Komisija će izvestiti Srbiju o konačnim iznosima iz prvog podparagrafa putem izveštaja o rashodima za učešće Srbije.

II Uplata finansijskog doprinosa Srbije

1. Komisija će, najkasnije 30. januara i 15. juna za datu finansijsku godinu, uputiti poziv za finansiranje Srbije u skladu sa njenim doprinosom predviđenim u ovom Sporazumu.
2. Pozivi za finansiranje će pokrivati isplatu:
  - šest dvanaestina doprinosa Srbije ne kasnije od 15 marta; i
  - šest dvanaestina doprinosa Srbije ne kasnije od 20 jula.Prvi poziv za finansiranje za svaku finansijsku godinu biće obračunat na osnovu iznosa utvrđenog u izveštaju o prihodima iz preliminarog nacrtu budžeta: regularizacija tako plaćenog iznosa će se vršiti sa uplatom drugog poziva za finansiranje za istu finansijsku godinu.

- U prvoj godini implementacije Sporazuma, Komisija će uputiti prvi poziv za finansiranje sa retroaktivnim dejstvom, u roku od 30 dana od dana potpisivanja. U slučaju da poziv bude upućen posle 15. juna, odnosiće se na plaćanje dvanaest dvanaestina doprinosa Srbije u roku od 30 dana, obračunatog na osnovu iznosa predviđenog u izjavi o prihodima budžeta.
3. U poslednjoj godini Programa, Komisija će uputiti, ne kasnije od 15. juna, jedan poziv za finansiranje celog iznos doprinosa Srbije koji će biti plaćen ne kasnije od 20. jula 2020. godine.
  4. Doprinos Srbije biće izražen i uplaćen u evrima.
  5. Uplata Srbije biće evidentirana u programima Evropske unije u vidu budžetskih primanja izdvojenih za odgovarajuće budžetske sekcije u izveštaju o prihodima u opštem budžetu Evropske unije. Finansijska Uredba koja se primenjuje za opšti budžet Evropske unije će se primenjivati u upravljanju budžetskim izdvajanjima.
  6. Srbija će uplatiti svoj doprinos predviđen ovim Sporazumom u skladu sa tačkom II 2, Aneksa II.
Bilo kakvo kašnjenje u uplati doprinosa povlači plaćanje zatezne kamate od strane Srbije za potraživanja od datuma dospeća. Kamatna stopa za potraživane iznose koji ne budu plaćeni na dan dospeća biće stopa koju Evropska centralna banka primenjuje u svojim glavnim poslovima refinansiranja, navedena u Seriji C Službenog lista Evropske unije, koja stupa na snagu prvog kalendarskog dana za mesec u kom pada datum dospeća, uvećana za jedan i po procentni poen.
U slučaju da kašnjenje uplate doprinosa može ozbiljno ugroziti sprovođenje i upravljanje Programom, učešće Srbije će biti obustavljeno od strane Komisije ukoliko se plaćanje ne izvrši po isteku 20 radnih dana od prijema formalnog pismenog podsetnika, bez obzira na obaveze Unije na osnovu sporazuma o bespovratnim sredstvima odnosno ugovora prethodno sklopljenih o implementaciji odabranih indirektnih mera.
  7. Najkasnije 30. juna po isteku date finansijske godine, izveštaj o budžetskim izdvajanjima za svrhe Programa u datoj finansijskoj godini biće pripremljen i dostavljen Srbiji na uvid, u skladu sa formatom računa prihoda i rashoda Komisije.
  8. Pri zatvaranju računa za svaku navedenu finansijsku godinu, Komisija će, u okviru utvrđivanja računa prihoda i rashoda, pristupiti regularizaciji računa u vezi sa učešćem Srbije.
Pri regularizaciji, u obzir će biti uzeta usklađivanja, bilo putem prenosa, poništavanja, prenesenih dugovanja, poništenih potraživanja, ili putem dodatnih i dopunskih budžeta u toku finansijske godine.
Regularizacija će biti izvršena prilikom druge uplate za sledeću finansijsku godinu, a za poslednju godinu u julu 2021. Dalje regularizacije biće izvršene svake godine do 2023.

Aneks III

Finansijska kontrola učesnika iz Srbije u Programu

I Neposredna komunikacija

Komisija će održavati neposrednu komunikaciju sa učesnicima u Programu iz Srbije i sa njihovim podgovaračima. Oni Komisiji mogu direktno podnositi sve neophodne podatke i dokumentaciju traženu na osnovu instrumenata predviđenih ovim Sporazumom, kao i sporazumima o bespovratnim sredstvima odnosno zaključenim ugovorima o njihovoj implementaciji.

II Revizije

1. U skladu sa Regulativom br. 966/2012⁹ Evropskog Parlamenta i Saveta (EU, Euratom) (u nastavku „Finansijska Uredba”) i Delegiranom Regulativom Komisije (EU) br. 1268/2012¹⁰ (u nastavku „Pravila Primene”), kao i sa drugim odredbama navedenim u ovom Sporazumu, sporazumima o bespovratnim sredstvima odnosno ugovorima zaključenim sa učesnicima u Programu iz Srbije, može biti predviđeno izvršenje naučnih, finansijskih, tehnoloških ili drugih vrsta revizije od strane agenata Komisije ili drugih lica ovlašćenih od strane Komisije u prostorijama učesnika u Programu i njihovih podugovarača u bilo kom trenutku.

2. Agentima Komisije, Evropskom sudu revizora i drugim licima ovlašćenim od strane Komisije biće omogućen adekvatan pristup lokacijama, radovima i dokumentima (kako elektronskim tako i štampanim verzijama) i svim ostalim podacima neophodnim za izvršenje revizije koja potpada pod okvir prava pristupa koja će biti izričito navedena u sporazumima o bespovratnim sredstvima odnosno ugovorima zaključenim o implementaciji instrumenata predviđenih u ovom Sporazumu sa učesnicima iz Srbije. Nemogućnost realizacije ovih prava biće posmatrana kao nemogućnost pravljanja troškova i, samim tim, potencijalno kršenje sporazuma o bespovratnim sredstvima.

3. Revizije mogu biti vršene i nakon isteka Programa ili Sporazuma, u okviru rokova predviđenih u sporazumima o bespovratnim sredstvima odnosno ugovorima o kojima je reč. Svaka revizija nakon isteka Programa ili Sporazuma biće izvršena u skladu sa uslovima definisanim u ovom Aneksu.

III Provere na licu mesta od strane Komisije (OLAF)

1. U okviru ovog Sporazuma, komisija, tačnije Kancelarija Evropske komisije za borbu protiv prevara i nepravilnosti (OLAF), imaće ovlašćenja da izvrši provere ma licu mesta i inspekcije u prostorijama učesnika i njihovih podugovarača iz Srbije, u skladu sa uslovima i pravilima predviđenim u Uredbi Saveta (Euratom, EC) br. 2185/96¹¹
2. Komisija će pripremiti i izvršiti provere i inspekcije na licu mesta u saradnji sa nadležnim organom u Srbiji koje imenuje Vlada Srbije.
Za potrebe ovog paragrafa u Aneksu III, ovlašćeno nadležno telo u Srbiji će biti Grupa za internu kontrolu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog rasvoja. Nadležno telo će dobiti prethodno obaveštenje u razumnom vremenskom roku o predmetu, cilju i pravnim osnovama provera i inspekcija kako bi moglo da pruži pomoć. U tom smislu, zvaničnici nadležnih tela u Srbiji mogu učestvovati u proverama i inspekcijama na licu mesta.
3. Ukoliko nadležni organi Srbije to budu zahtevali, provere i inspekcije na licu mesta mogu se vršiti zajednički, u saradnji sa Komisijom.
4. U slučaju da učesnici u Programu odbiju da omoguće vršenje provera ili inspekcije na licu mesta, nadležni organi u Srbiji će, u skladu sa državnim pravilima i propisima, pružiti potrebnu pomoć inspektorima Komisije, u onoj meri koja je neophodna da bi im se obezbedilo nesmetano vršenje dužnosti pri izvedbi provera ili inspekcije na licu mesta.
5. Komisija će u najkraćem mogućem roku nadležnom organu u Srbiji prijaviti bilo kakva činjenična stanja ili sumnje o neregularnostima otkrivenim u toku provera ili inspekcije na licu mesta. U svakom slučaju, Komisija će morati da

⁹ Uredba (EU, Euratom) br.966/2012 Evropskog parlamenta i Saveta usvojena 25. oktobra 2012. o finansijskim pravilima koja se primenjuju na opšti budžet Unije (OJ L298, 26.10.2012)

¹⁰ Uredba Komisije (EU) br.1268/2012 usvojena 29. oktobra 2012. o pravilima primene Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Evropskog parlamenta i Saveta o finansijskim pravilima koja se primenjuju za opšti budžet Unije (OJ L362, 31.12.2012)

¹¹ OJ L292, 15.11.1996, str. 2.

obavesti gore pomenuto nadležno telo o rezultatima takvih provera i inspekcija.

IV Informisanje i konsultacije

1. U svrhu pravilne primene ovog Aneksa, nadležni organi u Srbiji i Uniji će redovno razmenjivati podatke, izuzev u slučaju zabrane ili odsustva ovlašćenja u nacionalnim pravilima i propisima, a konsultacije će biti organizovane na zahtev jedne od Strana.

2. Nadležni organi u Srbiji će Komisiju pravovremeno obavestiti o činjeničnim stanjima ili sumnjama vezanim za neregularnosti u zaključenju i implementaciji sporazuma o bespovratnim sredstvima odnosno ugovorima zaključenih pri primeni instrumenata navedenih u ovom Sporazumu.

V Poverljivost

Svi podaci dostavljeni ili stečeni na bilo koji način u skladu sa ovim Aneksom biće tretirani kao poslovna tajna i biće zaštićeni zakonom Srbije i odgovarajućim odredbama koje se primenjuju u institucijama Unije za podatke te vrste. Takvi podaci se ne smeju dostavljati drugim licima osim licima u institucijama u Srbiji ili Uniji ili zemljama članicama EU, čije pozicije zahtevaju upoznatost sa pomenutim podacima, niti smeju biti korišćeni za bilo kakve druge svrhe osim za obezbeđivanje efektivne zaštite finansijskih interesa Strana¹²

VI Administrativne mere i sankcije

Bez obzira na primenu krivičnog zakona u Srbiji, Komisija može propisati administrativne mere i sankcije u skladu sa Regulativom (EU, Euratom) br. 966/2012, (EU) br. 1268/2012 and (EC, Euratom) br. 2988/95¹³

VII Naplata i izvršenje

Odluke koje Komisija donese u okviru Programa u skladu sa ovim Sporazumom, a koje propisuju novčanu obavezu licima a ne državama, izvršavaće se u Srbiji. Ukoliko Komisija to zatraži, nadležno telo ovlašćeno od Vlade Srbije zapoćeće procedure za sprovođenje ovih odluka u ime Komisije. U tom slučaju, odluka Komisije biće dostavljena sudu u Srbiji, bez dodatnih formalnih procedura osim verifikacije autentičnosti odluke od strane nadležnog tela koje je Vlada Srbije ovlastila za taj zadatak, koje će potom o ovome obavestiti Komisiju. Izvršenje će se odvijati u skladu sa zakonima i procedurama Srbije.

Relevantne odredbe o izvršenju biće unete u sporazume o bespovratnim sredstvima odnosno ugovore sa učesnicima iz Srbije. Evropski sud pravde biće nadležan za proveru zakonitosti odluke Komisije i obustavu njenog izvršenja. Uz to, sudovi u Srbiji će biti nadležni za žalbe vezane za neregularnosti u izvršenju.

---

¹² OJ L312, 23.12.1995, str. 1.

¹³ Uredba Saveta (EC, Euratom) br. 2988/95 usvojena 18. decembra 1995. o zaštiti finansijskih interesa Evropskih zajednica (OJ L312, 23.12.1995)

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije–Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske unije o učešću Republike Srbije u programu Evropske unije Horizont 2020 – okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014-2020), sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 1) Ustava Republike Srbije, kojom je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje svoj međunarodni položaj i odnose sa drugim državama i međunarodnim organizacijama i u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE ZAKONA

Politika Evropske zajednice u pojedinim sektorima se sprovodi kroz višegodišnje programe, u kojima se utvrđuju akcioni planovi za ostvarivanje definisanih ciljeva sektorskih politika EZ. Programi Zajednice (Community Programmes) predstavljaju političke i finansijske instrumente za njihovo sprovođenje. U skladu sa Agendom iz Soluna za zemlje zapadnog Balkana, odobrenom od strane Saveta EU 20. juna 2003. godine, programi Zajednice su otvoreni za zemlje učesnice procesa stabilizacije i pridruživanja, u skladu sa principima i uslovima koji važe i za zemlje kandidate za članstvo u EZ. Republika Srbija (tada državna zajednica SCG) je potpisala Okvirni sporazum između Evropske zajednice i Srbije i Crne Gore o opštim principima učešća Srbije i Crne Gore u programima Zajednice 22. novembra 2004. godine, a koji je stupio na snagu 29. juna 2005. godine („Službeni list SCG – Međunarodni ugovori”, broj 6/05).

Glavni instrument Evropske unije kojim se sprovodi politika u oblasti istraživanja i razvoja je Okvirni program za istraživanje, tehnološki razvoj i ogledne aktivnosti (Framework Programme for research, technological development and demonstration activities). Politika Evropske unije u ovoj oblasti je utemeljena na Lisabonskim ciljevima – ulaganju 3% bruto društvenog proizvoda u istraživanje i razvoj do 2010. godine i postizanju dinamične ekonomije Evropske zajednice, zasnovane na znanju, inovacijama i novim tehnologijama. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske zajednice i njenih zemalja članica sa jedne strane i Republike Srbije sa druge strane (u daljem tekstu SSP), je potpisan 29. aprila 2009. godine, a stupio na snagu 1. septembra 2013. godine, da bi krajem 2013. godine bio okončan Sedmi okvirni program (2007-2013, sa budžetom od oko 50.5 milijardi evra), a od 1. januara 2014. počeo je naredni okvirni program za istraživanje i inovacije – Horizont 2020 (2014-2020, sa predviđenim budžetom od 78,6 milijardi evra). Reč je o programu sa najvećim budžetom od svih programa Zajednice koji je nastao objedinjavanjem tri posebna programa (Sedmog okvirnog programa za istraživanje, inovacije i ogledne aktivnosti - Seventh Framework Programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities (2007 - 2013), zatim programa za kompetitivnost i inovacije - Competitiveness and Innovation Framework Programme (2007 - 2013) i Evropskog instituta za inovacije i tehnologiju - European Institute of Innovation and Technology) koji su navedeni u Okvirnom sporazumu i time otvoreni za Republiku Srbiju.

Republika Srbija (njene naučnoistraživačke organizacije, preduzeća i druga pravna lica) je do sada ostvarila značajne rezultate u Šestom okvirnom programu, gde je nastupala kao tzv. treća zemlja, a veoma značajne rezultate u Sedmom okvirnom programu kao pridružena članica programa. U Šestom okvirnom programu naša država nije imala obavezu uplaćivanja doprinosa u budžet okvirnih programa,

ali je takav status našim organizacijama omogućavao samo da budu spoljni članovi istraživačkih konzorcijuma, bez prava da budu inicijatori, predlagači ili koordinatori projekata. Takođe, ovakav status je povlačio za sobom i relativno skromne budžete koje su naše organizacije mogle da ostvare u projektima od Evropske komisije. Osim toga, veliki delovi Šestog okvirnog programa su ostali zatvoreni za organizacije i pojedince iz Republike Srbije, kao što su npr. akcije mobilnosti istraživača Marija Kiri, ili pozicije u Objedinjenom istraživačkom centru (Joint Research Centre). No, i pored toga, veliki interes naše naučne javnosti, kao i angažovanje Ministarstva nauke i zaštite životne sredine na promociji i pomoći istraživačima u prijavljivanju projekata za finansiranje Evropskoj komisiji, rezultirao je značajnim učešćem naših naučnoistraživačkih organizacija u projektima Šestog okvirnog programa, sa oko 80 participacija. Poseban uspeh naše istraživačke organizacije i pojedinci postigli su u posebnim pozivima za akcije specifične podrške 2005. i 2006. godine, namenjene ojačavanju istraživačkih kapaciteta u centrima izvrsnosti u zemljama zapadnog Balkana. U ovim pozivima, od ukupno 30 dodeljenih projekata, čak 16 su osvojile naučnoistraživačke organizacije iz Republike Srbije, što će biti priliv od oko 4,5 miliona evra u osavremenjavanje njihovog rada, kadrovsko ojačavanje i povezivanje sa naučnim centrima u Evropi. Republika Srbija je, dakle, za nepunih pet godina, kao treća zemlja apsorbirala oko 8 miliona evra iz Šestog okvirnog programa.

Ovako visoko učešće srpskih naučnih organizacija i pojedinaca u Šestom okvirnom programu su bili povod da Evropska komisija iznese ponudu za pridruženo članstvo Republike Srbije Sedmom okvirnom programu, pod veoma povoljnim uslovima po pitanju plaćanja participacije/kontribucije u budžet okvirnih programa. Sporazum o pridruživanju Republike Srbije Sedmom okvirnom programu za istraživanje, tehnološki razvoj i ogledne aktivnosti Evropske unije potpisan je 13. juna 2007. godine i time je RS dobila status pridružene zemlje (associated countries). Istraživači iz Srbije su ostvarili značajne rezultate u pozivima za prijavljivanje projekata. Prema statističkim podacima iz juna meseca 2013 godine institucije iz Republike Srbije prijavile su 1635 predloga projekata od čega je 215 finansirano od strane Evropske komisije sa ugovorenim budžetima koji ukupno iznose 47.8 miliona evra. Uspešnos naših institucija je oko 13% koliko iznosi i uspešnost novopridruženih zemalja članica EU. Kontribucija Srbije za učešće u Sedmom okvirnom programu iznosila je 31. 9 miliona evra. Kroz prvu IPA komponentu „Podrška u tranzicionom procesu i izgradnja institucija” obezbedili smo oko 50% sredstava potrebnih za kontribuciju (16.1 milion evra). Kako smo uložili 31.9 miliona evra a kroz finansirane projekte povukli oko 50 miliona evra Evropska komisija nas je odredila kao zemlju sa dobrim apsorpcionim kapacitetom i predložila pridruživanje narednom naučnom programu za istraživanje i inovacije – Horizont 2020. Pridruženo članstvo pružilo bi naučnoistraživačkim organizacijama iz Republike Srbije potpuno jednake uslove za pristupanje budžetu Zajednice za istraživanje i otvorene sve delove Horizont 2020 programa, kao što ih imaju istraživači u zemljama punopravnim članicama EU. Osim toga, Republika Srbija bi imenovala posmatrače u svim upravnim i izvršnim odborima Horizont 2020 programa koji bi imali priliku da utiču na politiku Evropske komisije u oblasti istraživanja i razvoja.

Pored Okvirnog sporazuma između Evropske zajednice i Srbije i Crne Gore o opštim principima učešća Srbije i Crne Gore u programima Zajednice („Službeni list SCG – Međunarodni ugovori”, broj 6/05), za učešće u posebnim programima Zajednice mora biti utvrđen pouzdan pravni osnov koji se ostvaruje potvrđivanjem ovog potpisanog međunarodnog ugovora, kojim se utvrđuju opšti principi učešća u tom posebnom programu, uključujući i administrativne kapacitete (npr. finansijska kontrola), finansijska sredstva za doprinose, mehanizme učešća u upravljanju programom i drugo.

Državni interes Republike Srbije u pristupanju Horizont 2020 programu ogleda se u proširivanju mogućnosti za pristupanje budžetu Evropske unije za istraživanje, čime će se unaprediti stanje istraživačke delatnosti u Republici Srbiji i znatno popraviti uslovi za bavljenje naučnim radom. Srpske naučnoistraživačke organizacije će biti u ravnopravnom položaju prema budžetu Unije za istraživanje i inovacije kao i organizacije iz zemalja punopravnih članica EU, čime će se donekle izjednačiti uslovi za naučni rad u Republici Srbiji i u EU i umanjiti jedan od glavnih uzroka odlaska mladih visokoškoloovanih kadrova u inostranstvo – tzv. „odliv mozgova”. Kroz kolaboracione istraživačke projekte, koji podrazumevaju konzorciono povezivanje i time učešće u upravljanju projektima, trajno će se učvrstiti veze između istraživača u Republici Srbiji i njihovih partnera u Evropi. Predstavnici Republike Srbije u upravnim odborima Horizont 2020 programa imaju priliku da utiču na politiku istraživanja i politiku finansiranja naučne delatnosti na nivou EU. Uložena sredstva iz budžeta će se kroz projekte vraćati u zemlju. Kako se projekti dodeljuju na kompetitivnoj osnovi, može se očekivati da, uz angažovano i koordinisano učestvovanje u Horizont 2020 programu, priliv sredstava u srpske naučnoistraživačke organizacije bude veći od finansijskog doprinosa Republike Srbije u budžetu Unije. Kroz aktivno učešće u Horizont 2020 programu će započeti i primena integrisane politike istraživanja, što je jedan od srednjoročnih prioriteta Evropskog partnerstva Republike Srbije.

Potvrđivanjem Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske unije o učešću Republike Srbije u programu Evropske unije Horizont 2020 – okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014-2020), Republika Srbija se u punom kapacitetu uključuje u evropski istraživački prostor.

III. PROCENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Finansijski doprinos Srbije u Programu Horizont 2020 biće obračunavan na godišnjem nivou proporcionalno iznosu budžetskih izdvajanja za implementaciju, upravljanje i funkcionisanje Horizont 2020 programa koji je predviđen budžetom Evropske unije za datu godinu. Faktor proporcionalnosti uz pomoć kojeg će biti utvrđen doprinos Srbije određivaće se na osnovu odnosa između bruto domaćeg proizvoda Srbije, obračunatog po tržišnim cenama, i iznosa bruto domaćeg proizvoda, obračunatih po tržišnim cenama, zemalja članica Evropske unije i Srbije. Ovaj odnos biće obračunat na osnovu najnovijih statističkih podataka za datu godinu dobijenih od Statističke kancelarije Evropske zajednice (Eurostat), dostupnih u trenutku objave preliminarog nacrtu budžeta Evropske unije. Međutim, za svaku sledeću godinu nakon prve godine učešća u Programu, bruto domaći proizvod Srbije biće obračunavan po stopi rasta koja je utvrđena u prvoj godini učešća.

Formula za obračun finansijskog doprinosa Srbije, a posebno faktor korekcije (tzv. rabat), biće revidirani u 2018. godini i na osnovu ove procene, Komisija može predložiti izmenu ovog Sporazuma da bi retroaktivno, počev od finansijske godine 2017, modifikovala faktor korekcije imajući u vidu udeo Srbije u zajedničkim projektima istraživanja i inovacije s jedne strane, i napore koje je Srbija uložila da unapredi svoje istraživačke kapacitete sa druge strane. Procena finansijskog doprinosa Srbije Horizont 2020 programu je data u sledećoj tabeli:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
bate 50%	11.041.904,19	11.678.764,02	12.489.523,05	13.308.112,67	14.087.816,49	15.047.380,98	16.446.255,70

million ros (€)	11.0	11.7	12.5	13.3	14.1	15.0	16.5
--------------------	------	------	------	------	------	------	------

Smanjenje zahvata iz budžeta Republike Srbije će se ostvariti korišćenjem sredstava iz novog predpristupnog finansijskog instrumenta– IPA. Očekuje se da iz IPA bude pokriveno najmanje 50% doprinosa navedenog u gornjoj tabeli. Deo doprinosa koje ne bude pokriven iz IPA instrumenta će biti obuhvaćen finansijskim planovima Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Evropske unije o učešću Republike Srbije u programu Evropske unije Horizont 2020 – okvirnom programu za istraživanje i inovacije (2014-2020) potrebno je doneti po hitnom postupku, u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine, s obzirom da se time izvršavaju međunarodne obaveze preuzete potpisivanjem tog njegova primena u punom kapacitetu.